

КАРЕН СИМОНЯН ЛИВАДАТА

Превод от арменски: Агоп Орманджиян, 1987

chitanka.info

Този ден момчето предпазливо влезе в оная част на космическия кораб, наречена „ливада“. Наоколо бе полумрак и пусто. Момчето пак се озърна, за да се увери, че наистина е само, и боязливо пристъпи напред.

И изведнъж се озова сред свежа зеленина и необикновено ярки цветя.

В края на коридора се чува стъпки и то, придавайки си безгрижен вид, седна на пейката, която кой знае защо в космическия кораб бе наречена дървена. Макар момчето никога да не беше виждало дърво, то знаеше, че пейката не е направена от дърво. В космическия кораб изобщо нямаше предмети от дърво. Всичко бе от изкуствена материя. На всяка крачка. Поне тази пейка, поставена в отдалечената изолирана част на кораба, да беше наистина дървена! Момчето знаеше, че ливадата е любимото място на обитателите на космическия кораб. Тя събуждаше у тях далечни и смътни спомени за родната Земя. Хората идваха тук в минути на радост и тъга.

В космическия кораб момчето имаше няколко връстници — момчета и момичета. В специално отредена за тях стая те заедно изучаваха много предмети, които в бъдеще щяха да им помогнат да продължат междузвездните пътешествия в течение на десетки или на стотици години.

Обаче за всичко това и за още много други неща момчето бе научило от баба си. То с нетърпение очакваше вечерите, когато баба му оставаше свободна и му разказваше приказки за планетата Земя, скрита в едно от далечните кътчета на Вселената.

Приказките бяха много. За горите и безкрайните равнини, за необятните океани и езерата — високо в планините, за непроходимите джунгли и градовете. А най-много баба му обичаше да разказва за малката планинска страна — нейната родина, наречена земя на арменците. В разказите си тя често употребяваше думи, непознати за момчето, които въпреки това пораждаха странен трепет. „Земя и вода“ — казваше баба. Момчето познаваше водата, но „земя“!?... То никога не беше виждало Земята, защото се бе родило преди девет години в този именно космически кораб. И родителите на детето не познаваха това, за което с такава тъга разказваше баба му. Момчето знаеше смисъла на тези абстрактни понятия точно така, както си представяше например числата и математическите действия. Вода — съединение на

кислород и водород. Вятър — движение на въздуха. Слънце — най-обикновена звезда, каквито има безброй във Вселената. Тези думи криеха своеобразен смисъл само за бабите и дядовците, родени и израсли на Земята, под синия небосвод, но които сега живееха на кораба. Момчето така и не можеше да си представи как изглежда това небе и не можеше да се примири с мисълта, че в Космоса може да съществува свят, по-голям от техния космически кораб.

Приказките наистина бяха твърде много.

— Когато бях малка като тебе — разказваше баба му, — всички отивахме на полето.

— На ливадата ли? — питаше момчето.

— Почти. Но полето е нещо много по-голямо. Отивахме там да събираме синц за дъвка. Синцът, наричан още козя брада, е растение, трева. Трева като тази, дето расте и в нашата ливада. Когато я изскубваш от земята, в корените ѝ има малки топчици, като мехурчета. Именно тях дъвчехме.

— Ядяхте ли ги?

— Не. Само ги дъвчехме.

— Непрекъснато?

— С часове — отвърщаше баба му.

— Защо?

— Ей тъй. Приятно ни беше. Лягахме на земята, зяпахме облаците по небето и дъвчехме. Жалко, че не си виждал облак.

— Облакът е сгъстена пара, нали?

Баба му се смееше.

— Облакът си е облак. Какви ти сгъстени пари?!

— А защо тук няма облаци?

— Това е невъзможно. Във Вселената е невъзможно да има облаци. Те се появяват само над Земята и над сходни на нея планети.

— А ние защо сме напуснали Земята? — питаше момчето.

— За да открием друг свят. Навярно в един такъв свят ще има и хора като нас.

— Защо? Нима на Земята хората бяха малко? — питаше момчето.

— Много бяха!

— Земята лош свят ли е?

— Земята ли?... — Бабата въздъхна. — Земята е най-хубавият свят. Не зная дали в живота си ще срещна друг свят, който поне малко да прилича на Земята.

— Защо тогава сте я напуснали?

— Защо?!... — Бабата се затрудняваше да обясни това на деветгодишния си внук. — Може би човекът е устроен така.

— Как?

— Човекът обича непрестанно да търси и да открива нещо ново.

— А после?

— Сетне пък започва да тъгува по онова, което е загубил.

— А после какво правехте на полето? — нетърпеливо питаше момчето, без да се интересува твърде много от тези разсъждения. — Само дъвчехте ли?

— После... беряхме цветя.

— Как?! — чудеше се момчето.

— Късахме ги, виехме китки и ги носехме вкъщи.

— Защо?

— За да ги сложим във ваза — спомняше си бабата. — Така те живееха с дни, а в стаята ухаеше на поле.

— Че те може ли да се късат? — питаше момчето.

— Разбира се, но само когато растат на Земята. Защото там цветята са много, срещаш ги на всяка крачка. Обереш ги, а на тяхно място поникнат други. Много, много голяма беше Земята. В космическия кораб това е невъзможно.

— Ще мога ли и аз някога да видя Земята? — продължаваше да разпитва момчето.

— Вероятно. Веднъж да свърши успешно това наше пътешествие.

— Сигурно сега ти би искала да имаш в стаята си букет цветя — рече момчето.

— Разбира се — развълнувано отвърна баба му и гласът ѝ трепна. — Но от нашата ливада не може да се късат цветя. Това дори не трябва да ти минава през ума!

— Защо? — за кой ли път запита момчето.

— Тази ливада е единственото място, където астронавтите се чувстват като на родната планета. Това е едно истинско кътче от природата, което сме донесли от Земята. Сега си представи, че ако ние

бяхме късали цветя от ливадата, след нас — твоите родители, какво щеше да остане за тебе и за твоите връстници? Нищо. Вие нямаше да видите ливадата. Права ли съм?

— Права си — съгласи се момчето.

— Тази ливада вие ще предадете на своите деца и внуци, за да не угасне огънят, за да знаят и те откъде сме дошли и къде ще се върнем отново.

... Момчето бе седнало на пейката, която, кой знае защо, се наричаше *дървена*. И очакваше мига, когато стъпките щяха да затихнат.

То бързо стана и тръгна по ливадата. Тук ухаеше необикновено хубаво. Никъде другаде на кораба нямаше такъв приятен, опияняващ и възбуждащ мирис. Имаше го само в ливадата.

Цветята бяха ярки и най-различни. Имаше цветя с накацали по тях малки и големи пеперуди. Имаше цветя, стигащи до пояса на момчето, и други, които едва личаха сред тревата.

Момчето започна бързо да къса най-големите и най-ярките цветове. То не знаеше как се свива китка, но това не беше толкова важно. Момчето скри набраните цветя под куртката си и затича към стаята на баба си.

Баба му дремеше в креслото. Когато момчето влезе, тя, без да отваря очи, попита:

— Дойде ли?

Момчето сложи цветята в скута на баба си.

— Виж какво съм донесъл за тебе.

Тя отвори очи и веднага закри с ръце лицето си.

— От ливадата ги донесох — призна момчето. — За тебе. За да ухае стаята ти на поле.

Баба му трябваше да му се скара, да го упрекне, да го накаже. За първи път от петдесет и осем години бяха откъснати цветя от ливадата. Но след петдесет и осем години тя пак държеше в скута си цветя. Както някога на Земята, когато беряха козя брада... Баба му зарови лице в цветята.

Но сетне ръцете ѝ отчаяно се отпуснаха и цветята паднаха на пода.

— Какво направи ти, какво! — прозвуча гласът на баба му.

— Искях в твоята стая да ухае на поле и...

— Отивай, отивай си!

Момчето, обидено, че го гонят, се оттегли към вратата. Когато я отвори, почувствува, че в стаята замириса неприятно на лепило.

То стисна носа си и закрочи по пустия коридор на звездолета. Искеше да върши добри дела. Не знаеше, че баба му сигурно нямаше да го изгони, ако това бяха истински цветя. Не знаеше и че тя е огорчена задето внукът ѝ е разкрил нейната тайна. Тайната на ливадата. Същата тайна, в която бяха посветени само няколко души на Земята, построили този космически кораб.

Ливадата също не беше истинска, както и всичко останало на този космически кораб. Не беше естествено и това, че бабата на момчето и останалите астронавти десетилетия наред се смятаха за единствените, които са свързани с родната планета, останала някъде далече в безкрайната Вселена.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.